

NI-105

November-2013

B.Com. (Sem.-V)**301 : Economics (International Economics)****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. (a) હેક્સર-ઓહલિનનો સાધન પ્રમાણ તફાવતનો સિદ્ધાંત સમજાવો.
Explain Factor Endowment theory of Heckscher-Ohlin. 6
- અથવા/OR**
- આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર અંગેનો સાપેક્ષ ખર્ચ લાભનો સિદ્ધાંત ચર્ચો.
Discuss the comparative cost advantage theory of International Trade.
- (b) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારના લાભો ટૂંકમાં જણાવો. 4
State the merits of International Trade in brief.
- અથવા/OR**
- આંતર પ્રાદેશિક અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર વચ્ચેના તફાવતના મુખ્ય મુદ્દાઓ સ્પષ્ટ કરો.
What are the main points of difference between Inter-regional and International Trade ?
- (c) નિરપેક્ષ ખર્ચ લાભનું અર્થઘટન કરો. 4
Interpret the Absolute Cost Advantage.
- અથવા/OR**
- લિયોન્ટીફ વિરોધાભાસ એટલે શું ?
What is Leontief's Paradox ?
2. (a) વેપારની શરતો અંગેનો દરખાસ્ત રેખાનો સિદ્ધાંત ચર્ચો. 6
Discuss offer curve theory of the terms of trade.
- અથવા/OR**
- પ્રતિકૂળ લેણદેણની તુલાની અસમતુલા દૂર કરવાના ઉપાયો ચર્ચો.
Explain the measures to correct unfavourable Balance of Payments.
- (b) મિલનો પારસ્પરિક માંગનો સિદ્ધાંત ટૂંકમાં સમજાવો. 4
Briefly explain the Mill's theory of Reciprocal Demand.
- અથવા/OR**
- પ્રતિકૂળ લેણદેણતુલાની અસમતુલા દૂર કરવાના સંદર્ભમાં અવમૂલ્યનની અસરકારકતા તપાસો.
Examine the efficacy of devaluation as a measure of correcting adverse balance of payments.
- (c) વેપારની શરતોને અસર કરતાં ચાર પરિબળો જણાવો. 4
State any four factors affecting terms of Trade.
- અથવા/OR**
- અનુકૂળ અને પ્રતિકૂળ લેણદેણની તુલાનો ખ્યાલ સમજાવો.
Explain the concept of favourable and unfavourable balance of payments.

3. (a) જકાતની આર્થિક અસરોનું વિશ્લેષણ કરો.
Analyse the effects of Tariffs. 6
અથવા/OR
મુક્ત વેપારની તરફેણની દલીલો તપાસો.
Examine the arguments for Free Trade.
- (b) સંરક્ષણની તરફેણમાં બાળઉદ્યોગની દલીલ ચર્ચો.
Discuss the argument of infant industry in favour of protection. 4
અથવા/OR
લાદણનો અર્થ અને પ્રકારો જણાવો.
State the meaning and types of Dumping.
- (c) મુક્ત વેપારનીતિ અને સંરક્ષણનીતિ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the distinction between free trade and protection policy. 4
અથવા/OR
બિનજકાત અવરોધકો વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.
Write a short note on Non-tariff barriers to Trade.
4. (a) પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર પદ્ધતિની વિરુદ્ધની દલીલો તપાસો.
Examine the arguments against the Flexible Exchange Rate. 6
અથવા/OR
વિનિમયદર નિર્ધારણનો સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક રીતે ચર્ચો.
Discuss critically the purchasing power parity theory of exchange rate.
- (b) સ્થિર વિનિમયદર પદ્ધતિ વિશે ટૂંકી નોંધ લખો.
Write short note on fixed exchange rate system. 4
અથવા/OR
વિનિમય દર અને ફુગાવા દર વચ્ચેનો આંતરસંબંધ દર્શાવો.
State the relation between Exchange Rate and Inflation.
- (c) હાજર વિનિમયદર અને વાયદા વિનિમયદરનો અર્થ આપો.
Give the meaning of Spot rate of exchange and forward rate of exchange. 4
અથવા/OR
વ્યાજદર અને વિનિમયદર વચ્ચેનો સંબંધ સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the relation between Interest Rate and Exchange Rate.
5. Multiple Choice Questions : 14
- (1) ટંકશાળી સમતાનો સિદ્ધાંત કઈ ચલણ વ્યવસ્થામાં લાગુ પડે છે ?
(a) સુવર્ણધોરણ	(b) વસ્તુનાણું
(c) ક્રેડિટ (શાખી) નાણું	(d) કાગદી નાણાં ધોરણ
- Mint parity theory is valid under
(a) Gold standard	(b) Goods money
(c) Credit money	(d) Paper money standard

- (2) વિશ્વના મોટાભાગના વિકસતા દેશોએ કઈ વ્યવસ્થા સ્વીકારી છે ?
 (a) પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર (b) સ્વતંત્ર વિનિમયદર
 (c) સ્થિર વિનિમયદર (d) બંધ વિનિમયદર
 Which system is accepted by most of the developing countries of the world ?
 (a) Flexible exchange Rate (b) Individual exchange rate
 (c) Stable exchange rate (d) Bound exchange rate
- (3) સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત વૈજ્ઞાનિક દ્વં કોણે રજૂ કર્યો ?
 (a) હાલ્મ (b) સ્કમલ (c) નર્કસ (d) ગુસ્ટાવ કેસલ
 Who propounded scientifically purchasing power parity theory ?
 (a) Halm (b) Scammel (c) Nurkse (d) Gustav Cassel
- (4) આયાત જકાતને કારણે
 (a) ભાવો ઘટે છે. (b) ઉત્પાદન વધે છે.
 (c) વપરાશ વધે છે. (d) આયાત વધે છે.
 Due to import duties (tariff)
 (a) Price is declining (b) Production increases
 (c) Consumption increases (d) Import increases
- (5) લાદણ કયા પ્રકારની કિંમત ભેદભાવ છે ?
 (a) આંતરપ્રાદેશિક (b) સ્વતંત્ર (c) સ્થાનિક (d) આંતરરાષ્ટ્રીય
 Which type of price discrimination is dumping ?
 (a) Inter regional (b) Individual (c) Local (d) International
- (6) મુક્ત વેપારને લીધે, ગ્રાહકોનું કલ્યાણ -
 (a) વધે છે. (b) સ્થિર રહે છે.
 (c) ઘટે છે. (d) અનિશ્ચિત છે.
 Due to free trade, welfare of customers is
 (a) increasing (b) stable
 (c) decreasing (d) uncertain
- (7) ઈષ્ટતમ જકાત દર માપવાનું સૂત્ર
 Equation to measure optimum tariff rate
 (a) $\frac{1}{e-1}$ (b) $\frac{e-1}{e}$ (c) $e-1$ (d) $\frac{1}{e(e-1)}$
- (8) કુલ વસ્તુવિનિમયની વેપાર શરતોનો ખ્યાલ કોણે વિકસાવ્યો ?
 (a) ટાઉસિંગ (b) હાલ્મ (c) માર્શલ (d) ચેમ્બરલીન
 Who developed the concept of Gross Barter terms of trade ?
 (a) Taussing (b) Halm (c) Marshall (d) Chamberlain
- (9) વેપારની શરતો અટલે
 (a) નિકાસભાવો અને આયાતભાવોનો ગુણોત્તર
 (b) આયાતો ઓછા (-) નિકાસો
 (c) આયાતો અને નિકાસોનો સરવાળો
 (d) વિનિમયદર
 The terms of trade is
 (a) the ratio of export prices to import prices
 (b) imports minus exports
 (c) the sum of imports and exports
 (d) the exchange rate

(10) તુલનાત્મક ખર્ચ લાભનો સિદ્ધાંત કોણે રજૂ કર્યો ?

- (a) એડમ સ્મિથ (b) રિકાર્ડો (c) મલ્થસ (d) માર્શલ

Comparative cost advantage theory was propounded by

- (a) Adam Smith (b) Ricardo (c) Malthus (d) Marshall

(11) લિયોન્ટીફ વિરોધાભાસ રજૂ કરે છે.

- (a) હેબરલરના વૈકલ્પિક ખર્ચના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક વિશ્લેષણ
(b) સેમ્યુલસનના સાધન કિંમત સમાનીકરણના સિદ્ધાંતનો અનુભવજન્ય અભ્યાસ
(c) મિલના પારસ્પરિક માંગના સિદ્ધાંતનું અનુભવમૂલક પરીક્ષણ
(d) હેકસચર-ઓહ્લિનના આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારના સિદ્ધાંતનું અનુભવમૂલક પરીક્ષણ

The Leontief Paradox makes

- (a) a critical analysis of Haberler theory of opportunity cost
(b) an empirical study of factor price equalization theory of Samuelson
(c) an empirical testing of Mills theory of Reciprocal demand
(d) an empirical testing of Heckscher Ohlin theory of international trade

(12) નીચેનામાંથી કઈ વિગતો વેપારતુલામાં સમાવિષ્ટ છે ?

- (a) દૃશ્ય વસ્તુઓની આયાતો અને નિકાસો.
(b) અદૃશ્ય વસ્તુઓની આયાતો અને નિકાસો.
(c) મૂડીની આંતરરાષ્ટ્રીય હેરફેર
(d) ચલણની અનામતોમાં પરિવર્તન

Which of the following items are included in the balance of trade ?

- (a) Exports and imports of visible goods
(b) Exports and imports of invisible goods
(c) International movements of capital
(d) Change in currency reserves

(13) ચલણનું અવમૂલ્યન અર્થાત્

- (a) હેતુપૂર્વક સત્તાવાર રીતે ચલણના બાહ્ય મૂલ્યમાં ઘટાડો.
(b) બજારતંત્રના પરિબળો દ્વારા ચલણના બાહ્ય મૂલ્યમાં ઘટાડો.
(c) ચલણનો વિરોધાભાસ
(d) મંદી

Devaluation of currency implies

- (a) deliberate and official reduction in the external value of the currency
(b) reduction in the external value of currency brought about through market forces (factors)
(c) currency contraction
(d) deflation

(14) પ્રતિકૂળ લેણદેણ તુલામાં સુધારા માટે નીચેનામાંથી કયા બિનનાણાકીય ઉપાયો છે ?

- (a) નિકાસ પ્રોત્સાહન અને આયાત નિયંત્રણના પગલાં
(b) ચલણનું અવમૂલ્યન
(c) વિનિમય નિયંત્રણ પગલાં
(d) નાણાં સંકોચન

Which of the following are non-monetary measures to correct an adverse balance of payments ?

- (a) Measures to promote exports and restrict imports
(b) Devaluation of currency
(c) Exchange control measures
(d) Deflation of currency